

WAT HET
BOEK

JOB

ONS LEERT

ERNST PROLINGHEUER

Wat het boek Job ons leert.

“Al wat tevoren geschreven is, werd tot ons onderricht geschreven, opdat wij in de weg der volharding en van de vertroosting der Schriften de hoop zouden vasthouden” (Rom. 15:4). Deze uitspraak gaat vooral op voor het boek Job, dat tot de zo genoemde “Geschriften” van het Oude Testament behoort, evenals Psalmen en Spreuken, Prediker en andere boeken. Wanneer en door wie het boek Job geschreven werd, is niet vast te stellen. Waarschijnlijk is het al voor de tijd van de vaders van Israël geschreven; maar het daarin behandelde probleem is vandaag nog net zo actueel als in de vroege geschiedenis van de mensheid.

Kwaad van God

Allereerst een kort overzicht van de inhoud van het boek: in de aanhef wordt Job als een rechtschapen en Godvrezend man beschreven, die probeerde rechtvaardig te leven en het kwaad te mijden. Hij was door God met veel kinderen en grote rijkdom gezegend.

Dan horen wij over een raadsvergadering in de hemel, waarbij satan aanwezig is, aan wie de Heer zijn mening over Job vraagt. Satans antwoord is vol wantrouwen en achterdocht. Hij twijfelt eraan of Jobs geloof standhoudt, als zijn goederen en alles wat hem lief is, van hem afgenomen worden en hij denkt, dat hij God dan openlijk vaarwel zal zeggen (Job 1:11 – NBG). God neemt deze uitdaging aan en geeft satan volmacht om Job te slaan. Meedogenloos volgt nu de ene klap na de andere, tot Job, op één dag van zijn zonen, dochters en goederen beroofd, met zijn vrouw alleen over blijft. Maar in plaats van God vaarwel te zeggen, verheerlijkt Job Hem met de woorden: *“De Heer heeft gegeven en de Heer heeft genomen, de Naam des Heren zij geloofd! In dit alles zondigde Job niet en schreef God niets ongerijmds toe”* (Job 1:21,22).

Maar de tegenstander ging door met zijn aanvallen. Bij een nieuwe vergadering van de hemelse raad eiste hij van God: *“Strek Uw hand uit en tast zijn gebeente en zijn vlees aan, of hij U dan niet openlijk zal vaarwelzeggen”* (Job 2:5). God schonk hem ook de macht Job zelf aan te tasten. Maar ook nadat satan Job geslagen had “met boze zweren van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel”, bracht hij diens geloof niet aan het wankelen. Op het voorstel van zijn vrouw om zich van God af te keren, antwoordde hij: *“Zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?”* In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.

Verzoeken

Daarop kwamen drie vrienden van Job om hun deelneming te betuigen en hem te troosten. Onder de indruk van zijn lijden en grote bedroefdheid zaten zij vol medelijden zeven dagen en nachten bij hem op de grond. Toen begon Job uitdrukking te geven aan zijn gevoelens; en wij kunnen begrijpen, dat hij wenste, dat hij nooit geboren was en dat hij naar de dood verlangde. Zijn lichaam werd zo gepijnigd, dat zijn geest dreigde weg te zinken. Het Godsbewustzijn was bij hem nog wel aanwezig, maar het was door ondraaglijke kwellingen verstoord. Dat kan ongetwijfeld iedereen hem nazeggen, die al eens in een soortgelijke toestand was. Maar het verlies van bezit en familie en de ruïnering van zijn gezondheid waren voor Job geen aanleiding om met God te breken. Het grote kwaad, dat zijn aardse leven verwoest had, schreef hij aan *God* toe – alleen twijfelde hij aan Gods rechtvaardigheid.

Had hij zich niet voortdurend ingespannen iedere zonde te vermijden en God welgevallig te leven? Zou het niet rechtvaardig geweest zijn, dat zijn vroomheid met een goed en lang leven beloond werd? Daarom gaat Job zich te buiten aan veel redevoeringen op een af en toe zelfgenoegzame toon, terugblikkend op zijn vroegere positie en zijn voormalig geluk. Nu is hem alles afgenomen, hij is veracht en uit de menselijke maatschappij verstoten. Net als de auteur van de 73^e Psalm vergelijkt hij de voorspoed van de goddelozen met de beproevingen van iemand, die God vereert (Job 21).

Vertrouwen

Maar wij moeten de onderbrekingen in zijn klaagliederen niet over het hoofd zien, als hij bij voorbeeld van Gods almacht getuigt met de woorden:

*“Bij Hem is wijsheid en sterkte,
Hij heeft raad en doorzicht.
Breekt Hij af, er wordt niet opgebouwd;
Sluit Hij iemand op, er wordt niet ontsloten;
Houdt Hij de wateren terug, zij verdrogen;
Laat Hij ze gaan, zij woelen de aarde om.
Bij Hem is kracht en beleid,
Zijns is de misleide en de misleider.
.....
Hij legt de diepten uit de donkerheid bloot
En brengt de diepe duisternis aan het licht.
Hij maakt de volkeren groot en richt hen te gronde,
Breidt volkeren uit en voert hen weg”.*
(Job 12:13-23 – NBG).

Net zo overtuigend is Jobs belijdenis:

*“Maar ik weet: mijn Losser leeft
En ten laatste zal Hij op het stof optreden.
Nadat mijn huid aldus geschonden is,
Zal ik uit mijn vlees God aanschouwen,
Die ik zelf mij ten goede aanschouwen zal,
Die mijn eigen ogen zullen zien en niet een vreemde”.*
(Job 19:25-27 - NBG).

Zo verheft Jobs geest zich steeds weer uit alle bitterheid en gekweldheid van zijn ziel. Hij weet, dat God het kwaad over hem bracht, alleen kan hij de zin en het doel ervan niet begrijpen.

Beschuldigingen

Wat hem echter nog extra ellende veroorzaakt is het gebrek aan begrip bij zijn vrienden. Zij denken, dat hij Gods ongenoegen heeft opgewekt en dat Jobs lijden een straf is op zijn zonden. Voor hen is God een rechtvaardige Wreker; en zij beschrijven Hem als boven alles verheven, maar ver verwijderd van de mensen en onberoerd door hun lot. Door hun woorden, die schijnbaar God eerden en ook enkele waarheden van goddelijke openbaring bevatten, werd Job veroordeeld en als zondaar neergezet. Tegen deze verwijten verweert hij zich en noemt hen “jammerlijke vertroosters” (16:2).

Na veel redevoeringen en antwoorden van Job en zijn drie vrienden komt Elihu (hfdst. 32) als vierde en jongste naar voren. Hij is zeker van zijn mening en wil voor God spreken en aan Job wijsheid leren.

Hij vermaant hem om stil te staan en op Gods wonderbare werken te letten. Hij ziet een gebrek aan godsvrucht bij Job en meent, dat hij daarom niet door God verhoord wordt. Zijn mening is, dat lijden van een rechtvaardige tot doel heeft te bewaren voor de zonde en om tot zelfkennis en gehoorzaamheid te brengen. Maar ook deze verklaring is ontoereikend en sommige van zijn uiteenzettingen onderscheiden zich maar weinig van die van zijn vrienden.

Gods antwoord

Dan steekt een storm op en daaruit klinkt de stem van de Heer: *“Wie is het toch, die het raadsbesluit verduistert met woorden zonder verstand?”* Nu volgt echt onderricht. God Zelf antwoordt op de onopgeloste menselijke vragen naar de oorsprong van de schepping en de daarin werkende krachten. Gods macht is onbegrensd en alles overtreffend, niet alleen in de grote dingen maar ook in de kleinste. Doordat God op de schepping wijst, laat Hij zien, dat kwaad en lijden van Zijn schepselen een deel van Zijn raad zijn. Alles dient tot Zijn Zelfopenbaring en het zijn noodzakelijke stappen op de weg naar het einddoel. Door veel suggestieve vragen wijst God erop, dat Hij niet ver boven Zijn schepping troont, maar alomtegenwoordig is in de wereld, die Hij geschapen heeft.

Aan het slot van de eerste rede zei de Heer tegen Job:

*“Wil de bediller twisten met de Almachtige?
De aanklager van God antwoorde daarop!”*

En Jobs ootmoedige antwoord luidde:

*“Zie, ik ben te gering, hoe zal ik U bescheid geven?
Ik leg de hand op mijn mond.
Eenmaal heb ik gesproken, maar ik doe het niet weer;
Ja tweemaal, maar ik ga er niet mee voort”
(Job 39:35-38)!*

Daarop antwoordde de Heer nog een keer uit de storm:

*“Gord nu als een man uw lendenen,
Ik wil u ondervragen, opdat gij Mij onderricht.
Wilt gij zelfs mijn recht teniet doen,
Mij in het ongelijk stellen om zelf gelijk te hebben?
Hebt gij soms een arm als God,
En kunt gij donderen met een stem als Hij?
Tooi u dan met heerlijkheid en hoogheid,
Bekleed u met majesteit en luister;
Stort uw ziedende toorn uit,
En zie al wat trots is, en werp het terneer;
.....
Dan zal ook Ik u loven,
Omdat uw rechterhand u de zege geeft”.
(Job 40:2-9).*

Na nog meer verwijzingen van God naar de werken van Zijn schepping antwoordde Job:

*“Ik weet, dat Gij alles vermoogt,
En dat geen uwer plannen wordt verijdeld.*

*Wie is het toch,
Die het raadsbesluit omsluiert zonder verstand?
Daarom: ik verkondigde, zonder inzicht,
Dingen, mij te wonderbaar en die ik niet begreep.
Hoor nu, en ik zal spreken;
Ik wil U ondervragen, opdat Gij mij onderricht.
Slechts van horen zeggen had ik van U vernomen,
Maar nu heeft mijn oog U aanschouwd.
Daarom herroep ik en doe boete
In stof en as”.*
(Job 42:2-6).

Ten slotte vernemen wij, dat niet Job door God veroordeeld werd, maar dat zijn drie vrienden, die schijnbaar voor God spraken, onder de toorn van God stonden. Nadat Job voor zijn vrienden voorbede gedaan had, bracht de Heer een keer in zijn lot. Hij zegende het verdere leven van Job meer dan het vroegere; en alles, wat hij verloren had, werd hem dubbel vergoed. Omdat hem een grote verlenging van zijn leven geschonken werd, mocht hij vier generaties van zijn nakomelingen zien.

Waarom lijden?

Wij willen ons nu richten op enkele personen, die in dit boek genoemd worden. Daar is allereerst Jobs vrouw, van wie alleen verteld wordt, dat zij na de tweede zware bezoeking van haar man tegen hem zei: “Volhardt gij nog in uw vroomheid? Zeg God vaarwel en sterf!” Om van zijn lijden bevrijd te worden, was de dood waarschijnlijk voor Job de eenvoudigste oplossing geweest. Maar hij wees dit verlangen af met de al geciteerde woorden en nam ook het kwaad uit Gods hand aan.

Jobs vrouw belichaamt de vele vleselijk gezinde mensen, die al het goede in hun leven als een vanzelfsprekendheid beschouwen, zonder God daarvoor te danken (Rom. 1:21). Zo gauw er echter lijden en nood in hun leven komt, komen zij in opstand tegen God en gooien Hem voor de voeten, dat zij dit niet verdiend hebben: hoe kan God dat toelaten? Waarom overkomt dat mij? Is het niet onrechtvaardig van God, dat onschuldige mensen moeten lijden? Met deze en soortgelijke vragen berispen zij vol verwijten hun Schepper.

Wij moeten ervoor oppassen zulke mensen te veroordelen. God heeft Jobs vrouw niet bestraft, maar haar vast beschaamd, doordat Hij haar liet deelnemen aan de buitengewoon grote zegeningen van haar man nadat zijn beproeving beëindigd was.

Kunnen wij daarin niet al een indicatie zien naar het einddoel van de wegen van God met alle mensen? Want Hij leidt door Christus Jezus allen van vijandschap naar vrede en door kennis van het kwaad tot kennis van het goede. God zal eens allen ervan overtuigen, dat hiervoor vooral de weg van vernedering, verdrukking en lijden noodzakelijk was.

Meningen van mensen

De drie vrienden van Job laten ons de typische instelling zien van veel religieuze en wijze mensen van deze wereld. Met conclusies, die zij uit verstandelijke en filosofische overleggingen trekken, willen zij Gods handelen verklaren. Ze zijn overtuigd van menselijke overleveringen en de waarde van menselijke verdienste. Daarom spreekt Elifas over *zijn ervaringen* en beroept zich op wat hij gezien heeft. Maar kan men daarmee Gods manier van doen verklaren, want er is zoveel wat geen mens

gezien en ervaren heeft? Vanuit deze houding verweet hij Job de ergste overtredingen en vermaande hij hem om zich te bekeren en boete te doen.

Bildad houdt vast aan de tradities en gebruikt de eerdere tijden als maatstaf. Hij meent, dat God een onschuldige niet verwerpt en dat Job daarom gezondigd moet hebben en hij God moet zoeken. Zofar meent, dat de mens goddelijk *loon verdienen* moet. Als het hem slecht gaat is hij goddeloos en schuldig. Daarom vermaant hij Job zijn hart en handen op God te richten en kwaad en onrecht weg te doen om van zijn lijden verlost te worden.

Omdat het hun aan juiste kennis van God ontbrak, beoordeelden zij alle drie Jobs toestand naar wat zij zagen en vanuit menselijk standpunt. Zij hadden het mis wat betreft de *oorzaak* van het kwaad en, om God te verheerlijken, probeerden zij uit traditionele overlevering conclusies te trekken. Veel religieuze mensen lijken op hen! Zij willen God van vermeende onrechtvaardigheid vrijspreken en beweren daarom, dat Hij met kwaad niets van doen heeft. Getuigenissen dienaangaande in Zijn woord draait men om en worden anders geïnterpreteerd. De duidelijke uitspraken van de Heilige Schrift, dat alles uit God is, worden ook vandaag, zelfs door heel wat serieuze gelovigen, niet ter kennis genomen of ter discussie gesteld. Omdat de mens bij hen in het middelpunt staat en niet God, die alles bewerkt, concluderen zij, dat lijden en verdrukkingen straffen van God zijn. Zo verging het ook ooit de discipelen van Jezus, die aan de Heer bij de ontmoeting met een blindgeborene vroegen, of deze of zijn ouders gezondigd hadden, waardoor hij blindgeboren werd. De Heer antwoordde echter: *“Noch deze heeft gezondigd noch zijn ouders, maar de werken Gods moesten in hem openbaar worden”* (Joh. 9:1-3).

Voorbeelden van lijden

De instelling van de vrienden van Job is een beetje te verontschuldigen, omdat er destijds slechts gedeeltelijke openbaringen van God waren. Maar nadat God Zich aan ons geopenbaard heeft door Jezus Christus en Zijn complete woord voor ons ligt, zouden er eigenlijk niet meer zulke onjuiste gedachten over lijden, verdrukkingen en het kwaad moeten zijn.

In het elfde hoofdstuk van de Hebreeënbrief wordt erop gewezen, dat er voor Christus' komst in nederigheid ook al mensen waren, die kwaad verdroegen in geloof en verwachting. Jacobus schrijft: *“Mijn broeders, neemt tot een voorbeeld van lijden en lankmoedigheid de profeten, die in de naam van de Heer gesproken hebben”* (Jac. 5:10). Onze Heer Zelf is een onvoorstelbare weg van vernederingen en lijden gegaan, evenals veel van Zijn apostelen, vooral ook Paulus en veel anderen na hem, die niet alleen onrechtvaardig leden, maar vaak ter dood gebracht werden. Maar zij verheerlijkten God, doordat zij het kwaad uit Zijn hand aannamen, in de volle zekerheid, dat God hen, die Hem liefhebben, alles ten goede doet samenwerken, ermee rekenend, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die eens geopenbaard zal worden (Rom. 8:28,18).

Waarheid over God

Hoewel Jobs vrienden enkele diepzinnige dingen over God gezegd hadden, sprak de Heer tegen Elifaz: *“Mijn toorn is ontbrand tegen u en tegen uw beide vrienden, want gij hebt niet recht van Mij gesproken, zoals mijn knecht Job”* (42:7)! Is dat niet verbazingwekkend? Job, die God ook het kwaad had toegeschreven, wordt voor zijn woorden, die hij over Zijn handelen gezegd had, geprezen, omdat hij de waarheid gesproken had. Maar zijn vrienden, die Job voor zijn onbetamelijke woorden

veroordeeld hadden, worden berispt, omdat zij in dwaasheid gesproken hadden. Hoewel Job Gods manier van doen met hem als onrechtvaardig had aangevochten, was zijn geloof, dat het kwaad van God kwam, voor God aannemelijker dan de onderdanige verering van zijn vrienden.

Zou in onze tijd Gods welgevallen rusten op de vele gelovigen, die God alle relatie tot het kwaad ontzeggen en lijden en kwaad alleen op satan terugvoeren? De Heilige Schrift en vooral het boek Job leren ons daar iets anders over.

Alles uit God

Wij kunnen in dit verband slechts kort op de rol van satan in Gods schepping wijzen.

De Heilige Schrift betuigt, dat *alles uit God* is en dat de Eerstgeborene van heel de schepping Christus is. De gehele schepping was dus in God en vervolgens in Zijn Zoon; want alles wat geworden is, is door Hem geworden (Joh. 1:3; Col. 1:16; 1 Cor. 8:6).

Satan, die bij de eerste vermelding in de Heilige Schrift via een slang werkzaam was (Gen. 3:1-4), heeft dus eveneens zijn oorsprong in God en Zijn Zoon. In Job 26:13 lezen wij de betekenisvolle uitspraak: *“Zijn hand leed geboorteweën door de vluchtige slang”* (CV). En in Jesaja 54:16 zegt de Heer: *“Ik ben het ook, Die de verderver geschapen heb om te vernielen”*! In de schepping van satan door God is het hele probleem van het kwaad besloten, de tragedie van de intrede van de zonde in de wereld met alle gevolgen van dien. Maar God jaagt met alles, wat Hij doet, een doel na; want Hij zegt: *“Mijn raadsbesluit zal volbracht worden; en Ik zal al Mijn welbehagen doen”* (Jes. 46:10).

De vraag is dus, of God in Zijn wijsheid wist, wat er van satans schepping zou worden en hoe hij zich gedragen zou. De Heilige Schrift betuigt, dat God alles bewerkt naar de raad van Zijn wil (Ef. 1:11) en dat er niets gebeurt zonder dat Hij het van tevoren weet. God kende de noodzaak van een tegenstander, die Zijn plannen en bedoelingen zou tegenwerken en het op zich zou nemen om Zijn liefdesraad met heel de schepping te dwarsbomen. Daarom waren satan en zonde een deel van Zijn plan. Zonder tegenstand had Hij niet de grootte van Zijn almacht kunnen openbaren en zonder de tegenstelling van het kwaad konden wij mensen het goede niet op waarde schatten. Wij zouden God nooit voor de bevrijding van de zonde en haar gevolgen danken, als wij niet de slaaf ervan waren geweest.

Wat een troostende gedachte is het, dat God, uit Wie alles is, al het kwaad, al het slechte en zondige niet alleen ten goede keren *kan*, maar dat ook *zal* doen. Daarom hoeven wij God niet van iedere relatie tot het kwaad schoon te wassen, want *“alles heeft de Heer voor Zijn doel gemaakt, ja, zelfs de goddeloze voor de dag des kwaads”* (Spr. 16:4). Hijzelf zegt: *“Ik ben de Heer, en er is geen ander, die het licht formeer en de duisternis schep, die het heil (lett.: het goede) bewerk en het onheil (lett.: het kwaad) schep; Ik, de Heer, doe dit alles”* (Jes. 45:7).

Het boek Job laat zien, dat satan erop uit is, de mensen te kwellen en te gronde te richten. Maar hij heeft zijn volmacht van God gekregen en mag slechts zover gaan als de Onderschikker hem veroorlooft. Hij mocht ook de Heer Zelf verzoeken (Matth. 4:1; Luc. 4:1). Doordat satan Jobs ondergang wilde veroorzaken, vervulde hij Gods plan om Jobs geloof te beproeven, hem tot een grotere kennis van God te brengen en uiteindelijk Gods liefde voor hem te openbaren.

Was het niet hetzelfde met de meest beschamende daad, waartoe satan het volk aanzette: Gods Zoon aan het kruis te brengen? Veroorloofde de Heer het hem niet om in Judas te varen om het schandelijke verraad uit te voeren? Waarom heeft de Heer Judas niet bewaard, net als Zijn andere discipelen (Joh. 13:27; 17:12)? Mensen uit Israël en de volkeren werden tot werktuigen van de tegenstander, om Gods Gezalfde om te brengen. Voor hun slechte motieven en handelingen zullen eenmaal allen geoordeeld en veroordeeld worden. Maar naar de goddelijke wijsheid en voorkennis voerden zij alles uit wat Gods hand en Gods raad tevoren bepaald had, dat geschieden zou (Hand. 2:23; 4:27,28). De ergste daad van satan en de mensen bewerkte een alles overtreffende openbaring van de rechtvaardigheid en liefde van God door middel van Zijn Zoon aan het kruis op Golgotha, die tot de wederzijdse verzoening van het heelal zal leiden (Col. 1:20).

Beproeving van het geloof

Wenden wij ons nu tot Job, de hoofdpersoon! Zijn naam betekent: "beproeft"; en oppervlakkig gezien schijnt dat de hoofdinhoud van het naar hem genoemde boek te zijn.

Drie keer wordt van hem gezegd, dat hij oprecht en vroom was, God vreesde en het kwaad meed (Job 1:1,8; 2:3). Daarom wordt Job in Ezechiël 14:12-20 samen met Noach en Daniel tot de drie mannen gerekend, die, ingeval zij zouden leven tijdens het gericht van God over Israël, op grond van hun gerechtigheid hun eigen leven (lett.: ziel) zouden redden. Maar niet Jobs gerechtigheid is voor ons een voorbeeld, maar zijn geloof en volharding in alle aanvechtingen. Daarom prijst Jacobus allen gelukkig, die net als Job volharden en zo, net als de Heer, het einde bereiken (Jac. 5:11). Onder vreselijk lijden en kwellingen aan het kruis verheerlijkte Jezus Zijn Vader met de woorden: *"Mijn God, Mijn God, waartoe Gij Mij verlaten hebt!"* (Matth. 27:46 - CV). Hij wist van de grote opbrengst van Zijn lijden en sterven, daarom hield Hij in geloof vol.

Job was aanvankelijk onbekend met de oorzaken van zijn lijden en hij kon ze ook niet in zijn eigen verkeerde gedrag ontdekken. Desondanks liet hij zijn geloof in God niet varen en richtte hij zich tot Hemzelf vanwege de dingen, die hem overkwamen: *"Mijn Rechter zou ik om genade smeken ... Hij vermorzelt mij in de storm, en vermeerdert mijn wonden zonder oorzaak"* (9:15b en 17). *"Veroordeel mij niet; laat mij weten, waarom Gij U tegen mij keert"* (10:2)! Het antwoord, dat hij van God ontving, beantwoordde volledig aan zijn verwachting. Het was de verzekering, dat God alle dingen leidt, klein of groot, en altijd rechtvaardig handelt. Nadat God dit aan hem bevestigd had, verstomden Jobs klachten, hoewel hem geen directe bewijzen van de rechtvaardigheid van God in zijn situatie gegeven werden. Ootmoedig boog hij zich onder Gods woorden, wetend dat God met hem naar het welbehagen van Zijn wil en in overeenstemming met Zijn gerechtigheid en liefde handelde.

God is rechtvaardig

Ons gezichtsveld in het geloof is enorm verruimd vergeleken met dat van Job. De vaste grond van Zijn rechtvaardigheid heeft God gelegd in Jezus Christus, Die Hij voor ons tot rechtvaardigheid maakte (1 Cor. 1:30). Wij mogen beseffen, dat door het geloof van Jezus Christus Gods rechtvaardigheid geopenbaard werd, die voor allen is en op alle gelovigen komt (Rom. 3:21,22). Doordat wij geloven, dat Christus voor onze zonden stierf en opgewekt werd om onze rechtvaardiging, hebben wij iets verkregen, wat Job nog niet kon krijgen. Nu weten wij, dat God alles op het fundament van het kruis van Jezus Christus bewerkt en mogen ermee rekenen, dat Zijn plan op dit rechtvaardige fundament tot zijn doel gebracht wordt, zoals Hij dat als de betrouwbare God in Zijn woord beloofd heeft.

Daarom kunnen wij er heel zeker van zijn, dat alles wat gebeurt door Hem bewerkt is en nooit aan Zijn handen ontglipt.

Mensen kunnen niet het kwade doen en hopen, dat daar iets goeds uit ontstaat. Maar als God het gebruikt, is het altijd tot heil en ten goede. Als Hij ons lijden en verdrukkingen oplegt, mogen wij rust en verlichting vinden in het bewustzijn, dat dit gebeurt door de God, Die liefde is. Wij zouden erkennen, dat God met Zijn schepselen kan handelen, zoals Hij wil, en dat niemand Hem kan voorschrijven, wat en hoe Hij moet optreden. Maar wij mogen erop vertrouwen, dat Hij niet willekeurig met hen handelt, maar volgens Zijn vastgestelde plan tot opvoeding en om terecht te brengen, zoals Jobs geschiedenis bewijst.

Waarom zette God de satan aan tegen Zijn knecht Job en gaf Hij hem volmacht om Job zo vreselijk te slaan? Job was uitgekozen om Gods wijsheid aan de hemelse machten, die bij de raadsvergaderingen in de hemel satans verwijten hadden gehoord, tentoon te spreiden. God wist, dat Jobs geloof niet te kort zou schieten, maar omdat satan daar wel mee rekende, leed deze een grondige nederlaag. De tegenstander wist niet, dat God hem gebruikte om Zichzelf te openbaren.

Gods doel

God wilde niet het kwaad in Job blootleggen, maar integendeel, zijn geloof moest allen beschamen, zowel satan als zijn vrienden. Aan de andere kant werd Jobs geloof door God beproefd, om hem tot een nog grotere en diepere kennis van God te brengen, en, net als Abraham, God als de Algenoegzame (El Sjaddai) te ervaren (Gen. 17:1). Abraham moest leren niets meer van zichzelf en zijn vlees te verwachten, maar van ganser harte Gods beloften in geloof aan te nemen, volkomen zeker, dat de Algenoegzame deze te Zijner tijd beslist zou vervullen. Job deed deze ervaring op in zijn lijden en de daarmee verbonden verzoeken.

Wat een grote zegen is het dat God door ons wordt herkend in zijn almacht en al-liefde door schijnbaar kwade dingen in ons leven heen, zodat wij ons in elke situatie volledig tot Hem wenden. Daarom kon de apostel Paulus ondanks buitensporige verdrukkingen en lijden na de vertroosting van de Heer ervan getuigen, dat Gods genade volmaakt is en in alles voldoet (2 Cor. 12:7-10). Alle beproevingen in dit leven worden ons in genade geschonken, opdat wij dieper doordringen in het wezen van God, Hem geheel en al vertrouwen en leren om Hem in alles en voor alles te danken (1 Thess. 5:18; Ef. 5:20).

Zouden alle beproevingen ons er niet toe brengen om net als Job te zeggen: *“Slechts van horen zeggen had ik van U vernomen, maar nu heeft mijn oog U aanschouwd”* (Job 42:5)? Zijn beproefde geloof werd beloond met het geweldige inzicht, dat Gods wegen volmaakt en ondoorgrondelijk zijn, maar dat Hij naar Zijn wijze plan de afloop al tevoren vastgelegd heeft. Hoe zegenrijk is het daarom in alle situaties van het leven *Ja* tegen Zijn wegen te zeggen; want ze dienen steeds ten goede, voor ons nog meer dan voor Job, omdat Hij ons zegent met geestelijke en hemelse zegeningen, die Jobs aardse zegeningen ver te boven gaan. Wij worden verlicht met de lichtglans van de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus (2 Cor.4:6). In Hem heeft God Zich op een wijze onthuld, zoals Job en vele anderen dat destijds nog niet konden ervaren. Zouden wij Hem daarom niet van ganser harte en met ons hele leven verheerlijken, ook in verdrukkingen en lijden?

Aan Jobs geschiedenis kunnen wij zien, dat God met het kwaad een beter doel nastreeft dan alleen maar te straffen. Volgens de wijsheid van God groeit daar een volheid van het goede uit, zowel voor

het individu als ook voor al Zijn schepselen. Job werd weliswaar door satan en mensen vijandig tegemoet getreden, maar hij was een vriend van God, wat tegen alle verzoeken opwoog. Ook wij worden vandaag vijandelijk bejegend door geestelijke machten van de boosheid, die zich bedienen van menselijke handlangers. Omdat *God echter voor ons* is, mogen wij ervan overtuigd zijn, dat zij ons nooit kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus, onze Heer (Rom. 8:31-39).

Als de tijd gekomen is, dat alle mensen alles geleerd hebben wat het kwaad hun moet leren, zal heel de schepping alleen nog het goede zien, haar *alles* in God gevonden hebben en Hem verheerlijken voor Zijn wonderbaarlijke wegen.

Ernst Prolingheuer.
U.R. 2 en 3/2002,
23-3-2022.